

PLANSTRATEGI ØYER KOMMUNE 2020 - 2023 – ENDELIG VEDTAK

Vedlegg:

1. Planstrategi for Øyer kommune 2020-2023 – Endelig utkast
2. Høringsuttalelser
 - a. Lillehammer kommune, av 13.4.2021
 - b. Statens vegvesen, av 14.4.2021
 - c. Jordvernalliansen i Innlandet, av 23.4.2021
 - d. Innlandet fylkeskommune, av 22.4.2021
 - e. Statsforvalteren i Innlandet, av 26.4.2021

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Tidligere politisk behandling
Kunnskapsgrunnlag

Sammendrag:

Forslag til planstrategi for Øyer kommune 2020-2023 har ligget ute til offentlig høring i perioden 23. mars – 23. april 2021, og det har kommet inn 5 hørings svar og innspill. Disse er vurdert og innarbeidet i planstrategien. Kommunestyret vedtar Planstrategi for Øyer kommune 2020-2023.

Saksutredning:

Formannskapet i Øyer behandlet utkast til planstrategi for Øyer kommune 2020-2023 i møte 16.3.2021 og gjorde følgende vedtak:

- Utkast til kommunal planstrategi 2020-2023 legges ut på offentlig høring i 30 dager.
- Utarbeidelse av sentrumsplan/ideskisse for nye Tretten sentrum legges til i prioriterte oppgaver fra 2022 (Vedtatt i KST 02.02.2021, sak 16/21).
- Arbeidet med avgrenset revisjon starter i 2021 og ses i sammenheng med tilsetting av ny kommunedirektør.

Høringsdokumentet ble oppdatert for å reflektere punkt 2 og 3 i formannskapets vedtak før det ble sendt ut. Invitasjon til høring ble sendt til Lillehammer kommune, Gausdal kommune, Ringebu kommune, Stor-Elvdal kommune, Statsforvalteren i Innlandet, Innlandet fylkeskommune, Statens vegvesen og Norges vassdrags- og energidirektorat, og høringen ble lagt ut på kommunens nettsider. Det kom inn hørings svar fra 4 av mottakerne, og i tillegg kom det innspill fra Jordvernalliansen i Innlandet.

Innspillene i sin helhet er vedlagt, og en oppsummering følger her.

1. Statens vegvesen (SVV)

Statens vegvesen mener planarbeidet er utført i tråd med nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. I tillegg til de føringer som er lagt til grunn for planstrategien viser SVV til statlige planretningslinjer og gjeldende Nasjonal transportplan. SVV mener det er positivt at det legges opp til en revidering av Øyer kommunes trafiksikkerhetsplan og minner om at kommunens trafiksikkerhetsplan bør revideres minimum hvert 4. år.

2. Lillehammer kommune

Lillehammer kommune ber Øyer kommune om å innarbeide en interkommunal plan for fjellområdene, med oppstart i 2022, i planstrategi 2020-2023.

3. Innlandet fylkeskommune

Innlandet fylkeskommune mener Øyer kommune har framlagt et kort planprogram med et kunnskapsgrunnlag og en folkehelseprofil som vedlegg. Fylkeskommunen viser til at folkehelse som tema skal drøftes i planstrategien, og at en drøfting av problemstillinger knyttet til folkehelse som er løftet fram i kunnskapsgrunnlaget bør inngå i planstrategien.

Fylkeskommunen påpeker at konklusjoner på spørsmålsstillinger fra kunnskapsgrunnlaget ikke er synliggjort i planstrategien. Videre mener fylkeskommunen at en avgrenset revisjon av kommuneplanens samfunnsdel, som skissert i høringsutkast til planstrategi, burde vært gjort i arbeidet med planstrategien.

I forhold til at planstrategien bygger på FNs bærekraftsmål stiller fylkeskommunen spørsmål ved om det burde vært flere mål enn *samarbeid* som var aktuelle å velge ut og konkretisere for en landbruks- og reiselivskommune som Øyer.

Det oppfattes som positivt at kommunens klima- og energiplan skal revideres i 2022-23, og at det pågår revisjon av kommunens trafiksikkerhetsplan.

Innlandet fylkeskommune viser til prosjektet «Bevar bygg – bevar klima» som har pågått siden 2020, og anbefaler Øyer kommune å legge dette til grunn for videre planlegging.

Det påpekes at Øyer har et næringsliv som bæres av reiselivet, og at vurderinger omkring hvordan kommunen kan legge til rette for flere bein å stå på med fordel kunne vært løftet opp i arbeidet med planstrategien.

Det vises til at sentrumsutvikling er sentralt for kommunal planlegging, og Innlandet fylkeskommune framhever at gode avklaringer av tålegrense knytta til hytteutbygging vs. reiselivssatsing og forholdet mellom kalde og varme senger er sentralt for å sikre kvalitet og godt samarbeid om utvikling. Videre vises det til at fritidsbebyggelsen generer mye trafikk internt på destinasjonen og i Øyer sentrum, og det reises som spørsmål hvordan transporten knyttet til fritidsbebyggelsen kan reduseres, være arealeffektiv og samtidig bidra til et levende sentrum og positiv utvikling for lokalt næringsliv.

Til sist nevnes at det i forslag til handlingsprogram for fylkesveger 2022-25 er foreslått midler til bygging av fortausløsning langs FV 2556, og at dette er foreslått som spleiselag mellom kommune og fylkeskommune. Tiltaket må synliggjøres i en evt. sentrumsplan/ideskisse for Tretten sentrum.

4. Statsforvalteren i Innlandet

Statsforvalteren vurderer at Øyer kommunes forslag til planstrategi er svært godt, at kunnskapsgrunnlaget tar for seg relevante tema, er oversiktlig å sette seg inn i, og er utformet med en god kobling til FNs bærekraftsmål.

Det anbefales at kommunen oppsummerer erfaringer fra håndtering av koronapandemien, da dette kan gi verdifulle innspill både til planprioritering og videre planarbeid. Videre vises det til at Øyer er en stor hyttekommune, og at det er en generell forventning til hyttekommunene i Innlandet at samlede virkninger av hytteutviklingen (samfunnsmessige, miljømessige og økonomiske) evalueres. Statsforvalteren mener at disse to vurderingene alternativt kan gjøres i forbindelse med revidering av kommuneplanens samfunnsdel.

Statsforvalteren støtter at det legges opp til en revisjon av kommuneplanens samfunnsdel fra 2014, men at de deler av planen som fungerer bra videreføres. Når det gjelder arealdelen og planlagt avgrenset revisjon, viser statsforvalteren til sitt innspill om en samlet vurdering av hytteutviklingen før det legges til rette for ytterligere utbygging.

Det omtales som positivt at kommunen vektlegger å ferdigstille kommunedelplan for Øyersør, da dette vil bidra til å sikre helhetlig arealavklaring i et område med stort utbyggingspress. Statsforvalteren påpeker at arealplantema som er viktig å avklare for denne delen av kommunen er blant annet overvannshåndtering og klimatilpasning og sammenhengende grønnstruktur.

Statsforvalteren mener planstrategien inneholder gode vurderinger på områdene oppvekst og helse, og ser det som positivt at kommunen arbeider med Plan for livsløp som vil kunne se tjenesteområdene i sammenheng. Det gis innspill til arbeidet med Plan for livsløp.

Kommunenes rolle for å nå Norges mål om reduksjon av klimagassutslipp og lavutslippssamfunn påpekes. Statsforvalteren viser til omtale av avfall under kapittel energi, klima og miljø i kunnskapsgrunnlaget, og etterlyser videre oppfølging av temaet. Videre anbefales at revidering av kommunens energi- og klimaplan gjennomføres så raskt som mulig, og innenfor foreslått tidsramme.

Til sist omhandler høringssvaret fra statsforvalteren samfunnssikkerhet og beredskap, der det omtales som positivt at dette løftes fram som eget tema i kunnskapsgrunnlaget. Det vises til tidligere tilsyn og planverket innenfor samfunnssikkerhet og beredskap omtales. Det vises også til at planstrategien skal vurdere om det er behov for å oppheve eller revidere gjeldende planer som følge av klimaendringene.

5. Jordvernalliansen i Innlandet

Jordvernalliansen i Innlandet viser til at Øyer kommune er blant den halvdelen av kommunene i Innlandet som har bygd ned mest matjord i Innlandet i perioden 2005 til 2019. Jordvernalliansen i Innlandet ber Øyer kommune om å skjerpe jordvern som føring i planstrategien, samt i påfølgende arbeid med revisjoner av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

Vurdering:

Flere av høringssvarene påpeker overordna føringer for planstrategien, utover det som er eksplisitt nevnt i høringsutkastet. Dette gjelder blant annet Jordvernalliansen som påpeker jordvern og Statens vegvesen som viser til statlige planretningslinjer og gjeldende Nasjonal transportplan. Planstrategi for Øyer kommune inneholder ikke en uttømmende liste over alle nasjonale og overordna føringer og retningslinjer, men dette vil bli ivaretatt i arbeidet med den enkelte plan.

I høringssvarene inngår direkte innspill og kommentarer til planstrategien, men også innspill til pågående og framtidig kommunalt planarbeid. Alle disse innspillene vil bli tatt med videre i arbeid med kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, kommunedelplaner og andre omtalte temaplaner, og omtales ikke nærmere i denne sak.

Lillehammer kommune ber om at Øyer kommune innarbeider interkommunal plan for fjellområdene i planstrategien, med oppstart i 2022. Dette etter innspill fra Lillehammer og om-land turistforening og Nettverket for regional Fjellgrense da Lillehammer utarbeidet sin planstrategi. Kommunedirektøren ser verdien av å delta i et slik regionalt samarbeid, og foreslår at interkommunal plan for fjellområdene innarbeides i planstrategien for Øyer. Deltakelse kan skje etter ferdigstilling av kommunedelplan Øyer sør og lokale planer som er politisk prioritert i planstrategien; Klima- og energiplan, avgrenset revisjon av kommuneplanens arealdel og sentrumsplan/ideskisse Tretten. Ut fra dette anbefales oppstart i 2023, og det forutsettes opprettholdt økt planressurs.

Innlandet fylkeskommune påpeker i sitt høringsinnspill at en drøfting av problemstillinger fra kunnskapsgrunnlaget bør inngå i planstrategien, dette gjelder særlig i forhold til tema folkehelse. Videre mener fylkeskommunen at en avgrenset revisjon av samfunnsdelen burde vært gjort i arbeidet med planstrategien, sammen med en statusgjennomgang av kommuneplanen. Kommunedirektørens vurdering er at de problemstillinger som er reist i kunnskapsgrunnlaget har vært et grunnlag for diskusjon og politiske prioriteringer i arbeidet med planstrategien, og at dette har fungert. Prosessen kunne vært gjort mer omfattende, men dette har vært et tids- og ressurs spørsmål under vegs. Når det gjelder samfunnsdelen ser en at avgrenset revisjon kunne vært gjort i arbeidet med planstrategien, også dette har vært et ressurs spørsmål.

Fylkeskommunen stiller spørsmål ved om ikke flere av FNs bærekraftsmål er aktuelle å konkretisere for en landbruks- og reiselivskommune som Øyer. Dette er diskutert under vegs, og det har vært en politisk prioritet å velge ut ett mål; *samarbeid*. Det understrekes at kunnskapsgrunnlaget er utarbeidet med god kobling til FNs bærekraftsmål, og at framtidig kommunalt planarbeid skal bygge på bærekraftsmålene.

Innlandet fylkeskommune tar opp flere tema og spørsmålsstillinger i sitt høringsinnspill som vil bli fulgt opp i videre kommunalt planarbeid. Heriblant hvordan kommunen kan legge til rette for flere bein å stå på i næringslivet enn reiseliv, tålegrense knyttet til hytteutbygging, forholdet mellom kalde og varme senger og hvordan transporten til fritidsbebyggelse kan reduseres og være arealeffektiv.

Fylkeskommunen påpeker at kommunen må synliggjøre tiltak om spleiselag for å bygge fortausløsning langs FV 2556 i sentrumsplan/ideskisse for Tretten sentrum. Dette vil bli fulgt opp, og tiltaket foreslås lagt inn i Øyer kommunes investeringsplan som er under revidering.

Statsforvalteren støtter kommunens vurdering med å gjennomføre en avgrenset revisjon av kommuneplanens samfunnsdel, og spiller inn tema som bør tas med i den sammenheng. Dette vil bli fulgt opp. I forhold til arealdelen viser statsforvalteren til sitt innspill om en samlet vurdering av hytteutviklingen før det legges til rette for ytterligere utbygging. Når det gjelder kommunedelplan Øyer sør påpeker statsforvalteren behov for avklaring av overvannshåndtering og klimatilpasning, og sammenhengende grønnstruktur.

Høringsinnspillet fra statsforvalteren understreker at revidering av kommunens energi- og klimaplan gjennomføres så raskt som mulig, og forutsetter at foreslått tidsramme følges opp. Dette underbygger kommunens egne prioriteringer.

Statsforvalteren viser til at planstrategien skal vurdere om det er behov for å oppheve eller revidere gjeldende planer som følge av klimaendringene. Det er i området rundt Hafjell at det er størst utbygging, og der konsekvensene av klimaendringer blir størst. I forbindelse med arbeidet med kommunedelplan Øyer sør skal det gjøres en vurdering av overvann for hele området. Det vil være først etter at dette arbeidet er ferdig at det evt. må vurderes om det er behov for å oppheve eller revidere gjeldende planer som følge av klimaendringer.

Oppsummert

Høringssvar som viser til overordna føringer som ikke er eksplisitt omtalt i planstrategien tas med videre og vil bli ivaretatt i aktuelle planer. Innspill og kommentarer til pågående og framtidig kommunalt planarbeid tas med videre.

I tillegg til de endringer som ble gjort i planstrategien før høringsrunden, etter vedtak i formannskapet 16.3.2021, er følgende innspill innarbeidet:

- Interkommunal plan for fjellområdene med oppstart i 2023

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Kommunestyret vedtar planstrategi for Øyer kommune 2020-2023 med innarbeidede endringer etter gjennomført offentlig høring.

Anniken Reitan Borgstrand
Konstituert kommunedirektør

Anne Hjelmstadstuen Jorde